

گزارش کوتاه

کالبدشکافی راهبرد چین در خلیج فارس

راهبرد چین در خلیج فارس بر پایه ایجاد روابط اقتصادی با تمام بازیگران منطقه‌ای، بدون توجه به رقابت‌های موجود، شکل گرفته است. پیشران اصلی رویکرد چین در این منطقه، اشتباهی سیری‌ناپذیر پکن برای انرژی و توسعه‌طلبی بلندپروازانه‌اش از طریق راهکار کمربند و جاده است. چین از لحاظ سیاسی تمایلی به درگیر شدن در ستیزهای منطقه‌ای ندارد. تنش‌هایی مانند ترور ژنرال قاسم سلیمانی یا خروج آمریکا از برجام چین را وادار می‌کند که موضع فعالانه‌تری اتخاذ کند و تمرکز اقتصادی خود را تا یک سطح امنیتی و ژئوپولیتیکی گسترش دهد. رویدادهایی مانند ترور ژنرال سلیمانی، به بی‌ثباتی در خلیج فارس می‌انجامد که پیامدهای اقتصادی زیانباری برای پکن به همراه دارد. بنابراین چین به دنبال مصونیتی راهبردی در منطقه است. برای رسیدن به همین مصونیت راهبردی است که چین تلاش دارد با نقض تحریم‌های آمریکا و واردات نفت از ایران، شاهرگی حیاتی را برای تهران فراهم کند. در واقع چین بخشی از این تلاش را به منظور خرسندی ایران و راضی نگه‌داشتن این کشور انجام می‌دهد تا از وقوع ستیزی تمام‌عیار در خلیج فارس پیشگیری کند.

درکنار این راهبرد، چین با متهم کردن آمریکا به‌عنوان مسئول افزایش تنش‌ها در خلیج فارس و محکوم کردن ماجراجویی‌های نظامی واشنگتن در منطقه، از زبانی حمایتی درباره ایران استفاده می‌کند. عربستان سعودی، رقیب دیرپای منطقه‌ای ایران نیز، به دلایل راهبردی، نقض تحریم‌های آمریکا توسط چین و زبان حمایتی پکن در برابر تهران را پذیرفته است. این مسأله، حقایقی را درباره روابط چین- خلیج فارس و محور ریاض- پکن آشکار می‌کند. چین در سال‌های اخیر همکاری‌های راهبردی جامعی را با عربستان و امارات شروع کرده که شامل سرمایه‌گذاری‌های کلان، به‌ویژه در بخش انرژی این دو کشور می‌شود. پادشاهی‌های خلیج فارس در مرکز سیاست پیشروی اقتصادی پکن در خاورمیانه قرار دارند. علاوه بر اینکه حجم چشمگیر تجارت بین چین و کشورهای خلیج فارس حاکی از آن است که تعامل اقتصادی طرفین فراتر از نفت و بخش انرژی است.

بدیهی است که این مسأله بر چگونگی رویارویی چین با تنش‌ها در منطقه و همچنین نگاه پادشاهی‌های خلیج فارس به واکنش چین تأثیری مستقیم دارد. به‌ویژه که عربستان سعودی به منظور تنوع‌بخشی به اقتصادشان و رهایی از وابستگی به صادرات نفت به‌عنوان تنها منبع درآمدشان به دنبال همکاری با بازیگران غیرمنطقه‌ای است. علاوه بر این، آمریکا به یک صادرکننده نفت تبدیل شده است. بنابراین هم چین نیازمند واردات نفت است و هم کشورهای خلیج فارس وابستگی شدیدی به صادرات انرژی دارند. به همین دلیل است که عربستان راهبرد چین در برابر ایران را پذیرفته است. این راه می‌تواند در شرایط ژئوپولیتیکی گسترده‌تری هم ارزیابی کرد. در میان نگرش‌های مهم جهانی، حضور چین به‌عنوان جایگزینی برای آمریکا-باینش، اهداف و مطالبات خاص خود- فرصت‌های ریاض برای رویارویی با تأثیر اقتصادی و امنیتی هرگونه دگرش ژئوپولیتیکی جهانی را افزایش می‌دهد. این برای عربستان ابزاری است که شکاف حاصل از کناره‌گیری آمریکا از روابط تعهداتش در برابر ریاض را پوشش می‌دهد. موازنه قدرت راهبردی حاصل از حضور چین در خلیج فارس فراهم‌کننده مقدمات یک همکاری گسترده‌تر است. هنوز تأثیر ترور ژنرال سلیمانی بر روابط چین- ایران و چین- عربستان سعودی نامعلوم است. اما بدیهی است که احتمال وقوع جنگی تمام‌عیار در خلیج فارس همچنان یکی از نگرانی‌های اصلی پکن باشد. در واقع تنش‌های جاری بین واشنگتن و تهران یک تست استرس مهم برای راهبرد خلیج فارس چین است. با این حال، چین به این آزمون با رویکردی چندجانبه پاسخ داده است: از یک سو، از ایران در برابر آمریکا و متحدانش حمایت کرده و خشونت‌ها و رضایت تهران را فراهم آورده است؛ از سوی دیگر، با عربستان و سایر پادشاهی‌های خلیج فارس مشارکت راهبردی داشته و آنها را در برابر خطرات احتمالی ناشی از سیاست‌های ستیزه‌جویانه در آینده حفاظت کرده است. به این ترتیب، چین با موفقیت توانسته یک راهبرد مصونیتی دو لبه را پیش ببرد. کشورهای عربی خلیج فارس هم به دلیل وابستگی متقابل اقتصادی و هم به دلیل نیاز به مشارکت‌های امنیتی جایگزین، موضع چین در برابر ایران را پذیرفته‌اند. □

شورای آتلانتیک

سرعت شیوع کرونا کاهش یافت

↔ ویروس کرونا باعث مرگ بیش از ۶۳۰ نفر و ابتلای بیش از ۳۱ هزار نفر شده است

EPA

[مجتبی پارسا] در بعد از ظهری ابری و سرد در شهر ووهان چین زنی تنها با ماسکی بر صورت و چتری در دست در خیابانی قدم می‌زند. معلوم نیست از کجا آمده و به کجا می‌رود. هیچ‌کس جز او در خیابان دیده نمی‌شود. این واقعیت ووهان و شهرهای دیگری است که با انتشار و گسترش ویروس کرونا هر روز تعدادشان بیشتر می‌شود. سی‌ان‌ان در گزارشی نوشت، ویروس مرگبار کرونا تاکنون باعث مرگ بیش از ۶۳۰ نفر و بیماری و ابتلای بیش از ۳۱ هزار نفر شده است. انتشار این ویروس در کشورهای دیگر هم روبه افزایش است.

روز گذشته کره شمالی با ۲۵ میلیون نفر جمعیت که مرز مشترک با چین دارد، نخستین مورد مبتلا به کرونا را تأیید کرد. بریتانیا نیز سومین مورد را تأیید و اعلام کرد که این بیمار در بیمارستان سن توماس در حال مداواست. حالا فهرست کشورهایایی که بیماران مبتلا به ویروس مرگبار کرونا در آنها تأیید شده، در حال افزایش است. از کره شمالی و جنوبی و تایوان گرفته تا روسیه و آمریکا و کانادا. از استرالیا و مالزی گرفته تا سوئد و فنلاند و آلمان و ایتالیا. حالا بریتانیا هم مورد ابتلا را تأیید کرده و به این ترتیب، مسأله جدیدی پس از خروج از اتحادیه اروپا برایش ایجاد شده است.

سازمان جهانی بهداشت هشدار داده است که با تمام شدن ماسک‌ها در جهان احتمال رشد شدید این ویروس وجود دارد. دو ماه از آغاز انتشار این ویروس در ووهان چین می‌گذرد و آمار کشته‌ها و بیماران هر روز در حال افزایش است.

از سوی دیگر، گرچه هیچ استانی در چین وجود ندارد که موردی از کرونا در آن گزارش نشده باشد، اما به نظر می‌رسد کشورهای دیگر به خوبی توانسته‌اند گسترش این بیماری را کنترل کنند و تعداد بیماران در هر کشور به ۲ نفر نمی‌رسد. با این اوصاف، روز گذشته در چین سرعت افزایش مبتلایان به کرونا کمی کاهش یافت. (یعنی به‌عنوان مثال اگر هر روز ۵ هزار نفر به کرونا مبتلا می‌شدند، روز گذشته ۳ هزار نفر مبتلا شدند.)

این درحالی است که یک آکادمی تحقیقاتی در بریتانیا که روی بیماری‌های ویروسی مطالعه می‌کند، اعلام کرد نمی‌توان با اطمینان در این مورد سخن گفت که آیا این کاهش به سبب کنترل بیماری است یا به علت مشکلات در ثبت موارد مبتلا به کرونا.

با این حال، رئیس سازمان بهداشت جهانی اعلام کرد که کاهش ثبت موارد جدید ویروس

کرونا خبر خوبی است. اما رئیس این سازمان هشدار داد که نباید صرفاً به این گزارش‌ها استناد کرد و خیال‌مان از بابت کنترل این بیماری راحت باشد. این اعداد و ارقام می‌تواند دوباره بالا برود و سرعت افزایشی داشته باشد. رئیس سازمان بهداشت جهانی همچنین به کشورهای دیگر که گزارش‌های دقیقی را در مورد موارد ابتلا به ویروس کرونا گزارش نکردند، هشدار داد و گفت: «برخی از کشورها وجود دارند که هیچ جزئیاتی را در این مورد به سازمان جهانی بهداشت ارائه نکردند. ما از این کشورها می‌خواهیم به سرعت اطلاعات و جزئیاتی را که در اختیار دارند، با ما به اشتراک بگذارند.»

قهرمانی که حقیقت را گفت

روز قبل پزشکی که نخستین بار در مورد ویروس کرونا سخن گفت نیز در میان کشته‌شده‌ها بود. پزشکی که گرچه مقامات چینی او را به اتهام ایجاد شایعه بازداشت و تنبیه کردند، اما حالا مردم او را قهرمان ملی می‌بینند. مرگ او بر اثر ویروس کرونا خشم مردم چین را برانگیخت و حالا تعداد زیادی خواهان آزادی بیان شده‌اند. دکتر (لی ونلیانگ) سی و چهار ساله در اوایل صبح روز جمعه پس از چند روز مبارزه با مرگ سرانجام در بیمارستانی محلی در ووهان جان باخت. گاردین در گزارشی نوشت، در اواخر ماه دسامبر بود که دکتر ونلیانگ در شبکه اجتماعی به همکاری‌اش در مورد ویروس عجیب و ناشناخته هشدار داده بود. ویروسی که سرانجام کرونا نام‌گذاری شد و تاکنون باعث

مرگ هزاران نفر شده است. پلیس سوم ژانویه یعنی تنها چند روز پس از سخنان این پزشک در فضای مجازی او را به جرم «پخش شایعه و دروغ‌پراکنی» بازداشت و در نهایت مجبور شد کرد تا سندی را امضا کند و بپذیرد که قانون را زیر پا گذاشته و «به طور جدی باعث اختلال در نظم اجتماعی» شده است.

حالا در واکنش به مرگ این پزشک، مردم در شبکه‌های اجتماعی دل‌نوشته‌هایی را برای او منتشر کرده‌اند. یک نفر در توئیتر نوشته است: «آنها (مقامات و پلیس) یک معذرت‌خواهی به تو بدهکار هستند؛ ما هم یک سپاس‌گزار به تو بدهکاریم. مراقب خودت باش دکتر لی.» دیگری نوشته است: «انسان‌های خوب، زندگی طولانی ندارند، اما شیاطین، سال‌های سال و بلکه هزاران سال زندگی می‌کنند.»

تصویر دیگری در فضای مجازی منتشر شده است و دست‌به‌دست می‌شود که فردی در روزی برفی پیامی را برای دکتر لی روی برف نوشته است: «برود دکتر لی ونلیانگ عزیز.» مرگ او خشم عمومی را در مورد فقدان آزادی بیان و گردش آزاد اطلاعات در این کشور برانگیخته است. سفالی که در مورد ویروس سارس نیز افتاد. ۲۰۰۲٪ انتشار ویروس سارس و گسترش آن در چین ابتدا با بایکوت خبری در چین همراه بود. مقامات این کشور رسانه‌ها را مجبور به سکوت در این مورد کردند و همین موضوع در نهایت موجب شد بسیاری از مردم بدون توجه به اقدامات پیشگیرانه و احتیاطی این ویروس را بگیرند و جان خود را از دست بدهند. □

۱۰ رئیس سازمان بهداشت جهانی به کشورهایایی که گزارش‌های دقیقی را در مورد موارد ابتلا به ویروس کرونا گزارش نکردند، هشدار داد و گفت: «برخی از کشورها وجود دارند که هیچ جزئیاتی را در این مورد به سازمان جهانی بهداشت ارائه نکردند. ما از این کشورها می‌خواهیم به سرعت اطلاعات و جزئیاتی را که در اختیار دارند، با ما به اشتراک بگذارند.»

اخبار روز

ترامپ تبرئه را جشن گرفت و به مخالفان تاخت

دونالد ترامپ یک روز بعد از تبرئه در سنای آمریکا از اتهامات استیضاح در جمعی در کاخ سفید به مخالفتش تاخت. به گزارش ایسنا، رئیس‌جمهوری آمریکا گفت: «ادعای می‌کنم که در زندگی‌ام اشتباهاتی کرده‌ام... اما نتیجه نهایی این است» و با این حرف خبر اول روزنامه واشنگتن را به حاضران نشان داد: «ترامپ تبرئه شد.» او گفت: «این دوره برای ما جهانی بود، منصفانه نبود. ما هیچ کار اشتباهی نکردیم. این کار آنها شورانه و آمیخته به فساد بود.» او پیشتر از کسانی که در محاکمه استیضاح با استناد به ایمان مذهبی علیه او رأی دادند، انتقاد کرد. به گزارش بی‌بی‌سی ترامپ در «اتاق شرقی» کاخ سفید که پر از هواداران و مقام‌های کابینه بود، گفت: «حالا این کلمه خوشگل را داریم. هرگز فکرمی‌کردم این قدر خوب به نظر برسد... به آن می‌گویند «تبرئه کامل.» ترامپ در ماه دسامبر بر اساس دو اتهام سوءاستفاده از قدرت و کارشکنی علیه کنگره در مجلس نمایندگان استیضاح شده بود، اما روز چهارشنبه بعد از دو هفته محاکمه بدون احضار شهود جمهوری خواهان در سنا او را تبرئه کردند. ترامپ همچنین به تحقیقات گذشته وزارت دادگستری درباره احتمال تباخی کمپین ۲۰۱۶ و باکرملین حمله کرد. «همه‌اش مزخرف بود. این اتفاق هرگز نباید برای هیچ رئیس‌جمهوری دیگری بیفتد.» اظهارات ترامپ تفاوت زیادی با سخنرانی بیل کلینتون در سال ۱۹۹۹ (بعد از تبرئه در سنا داشت، زمانی که بعد از استیضاح در کنگره عمیقاً از مردم آمریکا عذرخواهی کرد. کلینتون در آن سخنرانی گفت: «می‌خواهم دوباره به مردم آمریکا بگویم که چند روز رفتار و گفتارم که باعث این رویدادها شد، مناسف و چقدر از بار سنگینی که این تحولات بر دوش کنگره و مردم آمریکا گذاشته است، مناسفم.» ترامپ در پایان سخنانش در کاخ سفید از خانواده‌اش به علت آنکه مجبور شده‌اند این «مخمصه ساختگی و زنده» را تحمل کنند، پوزش خواست. □

نخست وزیر مکلّف عراق:

اگر خواسته‌های تظاهرکنندگان برآورده نشود، کناره می‌روم

نخست وزیر مکلّف عراق تصریح کرد: «برای اجرای خواسته‌های معترضان از جمله برگزاری انتخابات زودهنگام مصمم هستیم.» به گزارش ایسنا، محمد توفیق علاوی، نخست‌وزیر مکلّف عراق روز پنجشنبه در سخنانی عنوان کرد: «اولویت دولت من انجام تحقیقات در خصوص نقض‌هایی است که در حق تظاهرکنندگان و نیروهای امنیتی صورت گرفته است. هیچ‌کس از انجام تحقیقات مستثنی نیست.» محمد علاوی تصریح کرد: «جزو اختلاقیات من نیست که بپذیرم در رأس دولت باشم، اما مردم در معرض اقداماتی باشند که چگرا خون می‌کند. اقدامات خشونت‌بار ما را در زاویه‌ای خطرناک قرار می‌دهد و در آن هنگام نمی‌توان مأموریت واگذار شده را انجام داد.» نخست‌وزیر مکلّف عراق خاطرنشان کرد، اگر تمامی خواسته‌های مردمی مطرح‌شده در تظاهرات محقق نشود، از پست نخست‌وزیری کناره‌گیری می‌کند. □

جسد وبلاگر مخالف پوتین در هتلی در فرانسه پیدا شد

جسد وبلاگر نویسن چینی مخالف دولت روسیه درحالی در اتاق هتلی در فرانسه کشف شد که گردن او را بریده بودند. به گزارش ایسنا، پلیس فرانسه می‌گوید کشته‌شدن «عمران علیف»، وبلاگر نویسن چینی که مطالبش عموماً مخالف دولت ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه بود، با انگیزه سیاسی صورت گرفته است. جسد این وبلاگر نویسن چهل و چهار ساله مخالف سرسخت پوتین و رمضان قدریف، رهبر چین را در هتلی در لیل فرانسه کشف کردند. پلیس فرانسه می‌گوید به دنبال فردی است که از بلژیک با این وبلاگر نویسن همراه بود و کمی پس از کشته‌شدن علیف ناپدید شده است. این وبلاگر نویسن که به دلیل مطالب انتقادی‌اش، چین و روسیه او را تهدید کرده بودند، تحت حمایت پلیس فرانسه بود. مقام‌های اطلاعاتی و پلیس اروپا همچنان به شدت نگران ترور مخالفان رهبری چین و پوتین در سراسر اتحادیه اروپا و انگلیس هستند. □

